Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0005

Humanitärt stöd i en tid av polykriser – bekräftande av våra principer för ett mer effektivt och ambitiöst svar på humanitära kriser

Europaparlamentets resolution av den 20 januari 2026 om humanitärt stöd i en tid av polykriser – bekräftande av våra principer för ett mer effektivt och ambitiöst svar på humanitära kriser (2025/2085(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av artiklarna 208 och 214 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

– med beaktande av artiklarna 3.5 och 21 i fördraget om Europeiska unionen,

– med beaktande av Genèvekonventionerna från 1949 och tilläggsprotokollen till dem,

– med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som har ratificerats av EU och samtliga medlemsstater,

– med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 2730 (2024) av den 24 maj 2024 om skydd av humanitär personal, FN-personal och åtföljande personal i väpnade konflikter,

– med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) av den 31 oktober 2000 om kvinnor, fred och säkerhet, och av de nio efterföljande relaterade resolutionerna från FN:s säkerhetsråd om agendan för kvinnor, fred och säkerhet,

– med beaktande av 1994 års internationella konferens om befolkning och utveckling, som hölls i Kairo, och av dess handlingsprogram och resultaten från dess översynskonferenser,

– med beaktande av handlingsplanen från Peking och resultaten från dess översynskonferenser,

– med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och mål för hållbar utveckling,

– med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1257/96 av den 20 juni 1996 om humanitärt bistånd[1],

– med beaktande av Grand Bargain-överenskommelsen som undertecknades den 23 maj 2016, de årliga oberoende rapporterna om den, särskilt 2021 års rapport, och ramverket Grand Bargain 2.0 och dess bilagor som lades fram vid Grand Bargain-årsmötet den 15–17 juni 2021, samt de förnyade åtagandena som gjordes vid Grand Bargain-årsmötet den 19–20 juni 2023,

– med beaktande av FN:s generalsekreterares rapport av den 23 augusti 2016 om resultatet från världstoppmötet om humanitära frågor och åtagandena från toppmötets deltagare,

– med beaktande av den omstart för humanitärt bistånd som FN:s undergeneralsekreterare för humanitära frågor och katastrofhjälpsamordnare, Tom Fletcher, föreslog i ett meddelande till FN:s permanenta samordningskommitté den 10 mars 2025[2],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2021 om EU:s humanitära insatser: nya utmaningar, samma principer (COM(2021)0110).

– med beaktande av EU:s färdplan för kvinnors rättigheter, som kommissionen lagt fram,

– med beaktande av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i yttre åtgärder (EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet),

– med beaktande av EU:s uppdaterade riktlinjer för främjande av efterlevnaden av internationell humanitär rätt[3],

– med beaktande av rådets slutsatser av den 10 december 2018 om kvinnor, fred och säkerhet och EU:s strategi för kvinnor, fred och säkerhet,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 20 maj 2021 om EU:s humanitära insatser, av den 22 maj 2023 om åtgärdande av det humanitära finansieringsunderskottet, av den 7 maj 2024 om skydd i humanitära sammanhang och av den 24 juni 2024 om uppdateringen av EU:s riktlinjer om barn och väpnad konflikt,

---

1 EUT L 163, 2.7.1996, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj.

2 Meddelande från katastrofhjälpssamordnaren Tom Fletcher till det humanitära samfundet av den 10 mars 2025.

3 EUT C 303, 15.12.2009, s. 12.

– med beaktande av rådets slutsatser av den 16 december 2024 om ökat stöd från Team Europe till global livsmedelstrygghet och nutrition,

– med beaktande av *Global Outlook 2025* från Världslivsmedelsprogrammet,

– med beaktande av *2025 Global Humanitarian Overview* från FN:s kontor för samordning av humanitära frågor (Ocha),

– med beaktande av 2025 års rapport från UN Women *At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide*,

– med beaktande av Internationella rödakorskommitténs rapport från 2024 om internationell humanitär rätt och utmaningarna i samband med nutida väpnade konflikter,

– med beaktande av rapporten *States of Fragility 2025* från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD),

– med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport 15/2025 av den 18 juni 2025 *EU:s humanitära bistånd som förvaltas på distans*,

– med beaktande av rapporten *Findings from the 2024 SDG Gender Index: A gender equal future in crisis?* från Equal measures 2030,

– med beaktande av uttalandet av den 13 maj 2022 från G7-ländernas utrikesministrar om att stärka föregripande åtgärder på området för humanitärt bistånd,

– med beaktande av slutdokumentet från den fjärde internationella konferensen om utvecklingsfinansiering, även kallat Sevilla-åtagandet (*Compromiso de Sevilla*),

– med beaktande av den vägledande noten från generaldirektoratet för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder (Echo) från 2023 *Promoting equitable partnership with local responders in humanitarian settings*,

– med beaktande av förklaringen från mars 2022 från givare av humanitärt bistånd om klimat och miljö,

– med beaktande av de utfästelser om att stärka efterlevnaden av internationell humanitär rätt genom att främja, sprida och genomföra den, och om skydd av biståndsarbetare och medicinsk personal, som antogs av EU och dess medlemsstater och deras nationella föreningar vid rödakors- och rödahalvmånerörelsens 34:e internationella konferens,

– med beaktande av utfästelsen om att möjliggöra och underlätta tillträde för humanitärt bistånd med ett större politiskt och diplomatiskt engagemang och ett ökat stöd till biståndsarbetare, som antogs av EU och dess medlemsstater vid rödakors- och rödahalvmånerörelsens 34:e internationella konferens,

– med beaktande av sin resolution av den 7 maj 2025 om en uppdaterad långtidsbudget för unionen i en värld i förändring[4],

– med beaktande av sin resolution av den 24 juni 2021 om situationen för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i EU, inom ramen för kvinnors hälsa[5],

– med beaktande av sin resolution av den 29 november 2018 om situationen för kvinnor med funktionsnedsättning[6],

– med beaktande av sina resolutioner om humanitärt bistånd, särskilt resolutionerna av den 15 december 2021 om en ny inriktning för EU:s humanitära insatser[7], av den 6 juli 2022 om livsmedelstrygghet i utvecklingsländerna[8] och av den 23 november 2023 om en innovativ strategi för humanitärt bistånd: fokus på aktuella och bortglömda kriser[9],

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utveckling (A10-0257/2025), och av följande skäl:

A. Utmaningarna för det multilaterala humanitära systemet är större än någonsin på grund av att ett stort antal människor behöver akut humanitärt bistånd och att det finns fler instabila situationer, bland annat fler väpnade konflikter än 2023. År 2025 beräknas 305 miljoner människor runt om i världen behöva akut humanitärt bistånd och skydd[10]. ”Polykris” innebär en komplex och sammanflätad uppsättning kriser som inträffar samtidigt[11].

B. Uppskattningsvis mer än 319 miljoner människor runt om i världen hotas av akut livsmedelsosäkerhet, och omkring 70 % av dem lever i

---

4 Antagna texter, P10_TA(2025)0090.
5 EUT C 81, 18.2.2022, s. 43.
6 EUT C 363, 28.10.2020, s. 164.
7 EUT C 251, 30.6.2022, s. 80.
8 EUT C 47, 7.2.2023, s. 149.
9 EUT C, C/2024/4223, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4223/oj.
10 Ocha, *Global Humanitarian Overview 2025*.
11 Det gemensamma forskningscentrumet, *Unraveling the polycrisis with foresight and innovation*, 26 mars 2025.

instabila eller konfliktdrabbade områden[12], där omkring var femte person lider av hunger. Internationellt samarbete, särskilt med partner som kan ge betydande bistånd, inbegripet transatlantiskt samarbete, är fortfarande avgörande för att möta dessa utmaningar, särskilt i fråga om livsmedelstrygghet.

C. År 2030 kommer mer än 90 % av världens fattigdom att finnas i Afrika. Bättre kost, hälsa och utbildning är avgörande för att befolkningen där ska kunna ta sig ur fattigdomsfällan. År 2025 uppskattas de största humanitära behoven finnas i östra och södra Afrika, där 85 miljoner människor behöver humanitärt bistånd. Enbart krisen i Sudan orsakar 35 % av detta behov.

D. Situationen i Afghanistan sätter ännu större press på de redan ansträngda humanitära resurserna och förvärrar den svåra situationen för miljontals människor, däribland kvinnor och flickor, som kämpar för att överleva.

E. Mer än 122 miljoner människor runtom i världen har tvångsförflyttats, vilket har dokumenterats av FN:s flyktingkommissariat (UNHCR), och nästan 60 % lever i instabila eller konfliktdrabbade miljöer, och över 70 % av de asylsökande som anländer till EU kommer från dessa miljöer[13].

F. Det humanitära systemet befinner sig i en massiv finansieringskris. Under 2024 mobiliserades endast 43 % av det belopp på 50 miljarder US-dollar som FN hade vädjat om i humanitärt bistånd. Nedmonteringen av USAID:s (Förenta staternas byrå för internationell utveckling) program och minskningen av utländskt bistånd från andra viktiga givare, däribland flera EU-medlemsstater, har ytterligare förvärrat situationen och lett till en oroväckande nedgång i den globala finansieringen av humanitära initiativ, hälsoinitiativ, jämställdhetsinitiativ och klimatinitiativ. I juli 2025 hade endast 13 %[14] av den finansiering som FN efterfrågade i humanitärt bistånd för 2025 för att hjälpa 188 miljoner människor i 72 länder uppnåtts. På grund av USAID:s nedskärningar löper över 14 miljoner människor risk att dö fram till 2030, och detta drabbar också mer än 4,5 miljoner barn under fem år[15]. Nedskärningarna i finansieringen förvärrar hungersnöden i en tid när den akuta livsmedelsosäkerheten ligger på en historiskt hög nivå. Dessa nedskärningar har en oproportionerligt stor inverkan på kvinnor, flickor, personer med funktionsnedsättning och människor som bor på landsbygden och i avlägsna områden, vilket ytterligare förvärrar

---

12 Världslivsmedelsprogrammet, *2025 Global Outlook*.
13 UNHCR, *Mid-Year Trends*, 9 oktober 2024.
14 Vita huset, *Reevaluating and Realigning United States Foreign Aid*, 20 januari 2025.
15 The Lancet, *Evaluating the impact of two decades of USAID interventions and projecting the effects of defunding on mortality up to 2030: a retrospective impact evaluation and forecasting analysis*.

befintliga ojämlikheter[16]. Lokala och nationella kvinnoledda organisationer och kvinnorättsorganisationer tillhör de allvarligast drabbade. Nedskärningarna äventyrar ytterligare internflyktingars, flyktingars och utsatta gruppers säkerhet och välbefinnande. De får förödande konsekvenser för den globala hälsan – genom att de leder till att fler människor totalt sett dör, blir sjuka och drabbas av funktionsnedsättningar på grund av en ojämlik tillgång till behandling och förebyggande av sjukdomar och till grundläggande tjänster och varor samt en ökad risk för utbrott av infektionssjukdomar och pandemier –, och för livsmedelssäkerheten.

G. Det finns slående finansieringsobalanser mellan olika vädjanden om humanitär hjälp, vilket är ett tecken på att fler kriser glöms bort. Bortglömda kriser definieras som allvarliga, utdragna humanitära krissituationer där drabbade befolkningar inte får något eller otillräckligt internationellt bistånd och där det inte finns något politiskt åtagande att lösa krisen, delvis på grund av bristande medieintresse.

H. Det humanitära biståndet i den nuvarande fleråriga budgetramen har varit otillräckligt, vilket har lett till en rutinmässig användning av reserven för katastrofbistånd. EU måste uppmana andra aktörer att intensifiera sina insatser för humanitärt bistånd. Det humanitära biståndet bör inte bara stödja utan även mobilisera lokalsamhällen och engagera dem i biståndsverksamheten.

I. Den roll som sambandet mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred spelar är avgörande i humanitära sammanhang eftersom det främjar samordning, samarbete och följdriktighet mellan sektorerna för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till utdragna kriser utöver att tillhandahålla omedelbar hjälp. EU och medlemsstaterna bidrar tillsammans med 42 % av det globala utvecklingsbiståndet. OECD beräknar att det offentliga utvecklingsbiståndet kommer att minska med 9–17 % under 2025[17]. Kommissionen avser att fram till 2027 mobilisera upp till 300 miljarder euro genom Global Gateway-initiativet i hållbara och inkluderande investeringar. Instabila situationer kräver en särskild EU-strategi.

J. Konflikter, klimatförändringar och ekonomiska faktorer är de tre främsta drivkrafterna bakom de allt större humanitära behoven. Alla tre är orsakade av människan och kan vändas med samordnade och gemensamma ansträngningar. Antalet konstaterade väpnade konflikter nådde en topp 2023. Konsekvenserna av klimatförändringar och miljöförstöring leder till ökad instabilitet och fler konflikter, klimatrelaterade faror, naturkatastrofer, resursbrist, inbegripet osäker vatten- och livsmedelsförsörjning, interna

---

16 Rädda barnen, *Girls Pay the Price As Aid Cuts Hit Countries with Deepest Gender Inequality*, 11 oktober 2025.

17 OECD, *Cuts in official development assistance*, 26 juni 2025.

tvångsförflyttningar och irreguljär migration, och drabbar kvinnor och utsatta grupper oproportionerligt hårt.

K. I många sammanhang, till exempel vid konflikter, naturkatastrofer och sjukdomsutbrott, händer det oroväckande ofta att humanitärt bistånd inte beviljas ett säkert och obehindrat tillträde till människor i nöd av regeringsstyrkor eller i områden som kontrolleras av icke-statliga väpnade aktörer, och detta förvärras av att internationell humanitär rätt och de humanitära principerna humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende allt oftare tenderar att tolkas och tillämpas på ett farligt och nedbrytande sätt. Ett avsiktligt nekande av tillträde för humanitärt bistånd och användning av biståndet som ett vapen för att främja politiska och militära agendor strider mot de skyldigheter som fastslås i internationell humanitär rätt.

L. Bristen på respekt för internationell humanitär rätt leder till ihållande och utbredda kränkningar av internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning, med avsiktliga attacker mot civila, förstörelse av nödvändig infrastruktur, såsom skolor och sjukhus, angrepp på biståndsarbetare, utbrett sexuellt våld och rekrytering av barnsoldater. Väpnade icke-statliga aktörer blir allt vanligare i globala konflikter och deras inflytande ökar, och några av de dödligaste attackerna mot civila har begåtts av sådana icke-statliga väpnade grupper. Attacker mot biståndsarbetare, civilbefolkningar och civil infrastruktur är vanligare än någonsin, och drivs i första hand av konflikterna i Gaza och Sudan[18].

M. År 2023 levde, enligt FN, mer än 600 miljoner kvinnor och flickor inom 50 kilometer från ett konfliktområde, vilket är mer än dubbelt så många som för tio år sedan.

N. Det totala konfliktrelaterade sexuella våldet har ökat dramatiskt: år 2023 registrerade FN 3 688 verifierade fall av konfliktrelaterat sexuellt våld, vilket var 50 % fler fall än året innan, och i 95 % av de verifierade fallen var offren kvinnor och flickor, och 32 % av offren var barn[19].

O. I konflikt- och kristider förvärras ofta befintliga ojämlikheter mellan könen, vilket leder till att kvinnor och flickor drabbas oproportionerligt hårt av allt ifrån tvångsförflyttning och könsrelaterat våld till utestängning från livräddande tjänster och beslutsprocesser. Kvinnor, tonårsflickor, personer med funktionsnedsättning, personer som tillhör urbefolkningar, hbtqi+-personer och äldre personer har ofta ytterligare och

---

18 OCHA, World Humanitarian Day: Attacks on aid workers hit another record, humanitarians call for urgent action, 19 augusti 2025.

19 Kontoret för generalsekreterarens särskilda sändebud för konfliktrelaterat sexuellt våld, *15th Report of the United Nations Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 4 april 2024.

överlappande sårbarheter som måste beaktas. Andelen bilateralt bistånd med jämställdhetsmål i den humanitära sektorn har historiskt sett varit låg, och den har minskat ytterligare under de senaste åren, och hamnade 2021–2022 på 17 %[20]. Kvinnor spelar en avgörande roll i humanitära sammanhang genom att vara först på plats. Jämställdhetssatsningar räddar liv i humanitära sammanhang. Det finns belägg för att en genusorienterad planering av humanitärt bistånd ger hög avkastning, närmare bestämt 8 US-dollar per investerad US-dollar[21], men att utmaningar kvarstår i fråga om prioriteringar.

P. Alla former av våld mot kvinnor (fysiskt, sexuellt, psykiskt, ekonomiskt eller nätrelaterat våld) är en kränkning av de mänskliga rättigheterna, en extrem form av diskriminering av kvinnor och ett av de största hindren för jämställdhet.

Q. Genusfientliga rörelser utnyttjar i allt högre grad humanitära kriser för att motarbeta jämställdhet och avlegitimera kvinnoorganisationer, inbegripet i EU:s partnerländer.

R. Barn utgör hälften av alla krisdrabbade befolkningar, och deras rättigheter kränks i en alarmerande omfattning, och detta förvärras av att finansieringen av barncentrerade initiativ och program drastiskt skärs ned. Över 473 miljoner barn – mer än ett av sex barn i världen – lever nu i konfliktdrabbade områden. Rekryteringen av barnsoldater har ökat. Det är högre sannolikhet att barn dödas eller skadas, rekryteras av väpnade grupper och utsätts för sexuella övergrepp än vuxna. Det beräknas att mer än 52 miljoner barn i konfliktdrabbade länder inte går i skolan[22].

S. Tack vare det förtroende som kyrkor och trosbaserade organisationer åtnjuter bland lokala grupper, deras förmåga att mobilisera frivilliginsatser och det faktum att de ofta finns på plats i svårtillgängliga områden gör att de kan ge ett unikt mervärde i krisinsatser. Deras långsiktiga engagemang och heltäckande syn på stöd (som förenar materiellt och psykosocialt stöd) är centrala faktorer för uppbyggnad av resiliens och varaktig fred.

Säkerställande av respekten för internationell humanitär rätt och behov av en EU-strategi för humanitär diplomati

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens åtagande om humanitär finansiering, vilket gör att EU och medlemsstaterna förblir världsledande givare av humanitärt behovsbaserat bistånd. Parlamentet insisterar på dels att alla stater och alla parter i en

---

20 OECD, *Development Finance for Gender Equality 2024*, OECD Publishing, Paris, 2024.

21 UN Women, *Facts and figures:Humanitarian action*, 15 april 2025.

22 Unicef, *Not the new normal – 2024 one of the worst years in Unicefs history for children in conflict*, 28 december 2024.

konflikt har en skyldighet och ett ansvar att respektera och säkerställa respekten för internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning, dels att skyddet av civila behöver prioriteras, och att detta måste fortsätta att vara ett viktigt mål för EU:s yttre åtgärder, inbegripet för dess humanitära bistånd. Parlamentet uppmanar EU att fortsätta att stärka den centrala betydelsen av de icke-förhandlingsbara humanitära principerna humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende – som utsätts för allt större påfrestningar – och främjandet av internationell humanitär rätt genom att tillämpa en principfast och behovsbaserad humanitär strategi och avstå från partnerskap som skulle undergräva dessa principer. Parlamentet påminner om att unionen enligt artikel 3.5 i EU-fördraget ska främja skyddet för de mänskliga rättigheterna och bidra till strikt efterlevnad och utveckling av internationell rätt, inklusive respekt för principerna i FN-stadgan, och i linje med artikel 2 i EU-fördraget upprätthålla jämställdhet som en av sina grundläggande principer, mot bakgrund av den nuvarande nedprioriteringen av humanitärt bistånd, särskilt för kvinnor och flickor. Parlamentet betonar att allmän tillgång till tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa måste främjas som en del av EU:s humanitära insatser och EU:s åtagande att säkerställa tillgång till reproduktiv hälso- och sjukvård och mödravård.

2. Europaparlamentet är mycket oroat över de ökade kränkningarna av internationell humanitär rätt under de senaste åren, varav vissa uppges vara strategiska krigföringsmetoder. Parlamentet beklagar djupt att det humanitära utrymmet krymper och att respekten för humanitära principer urholkas, eftersom det i hög grad försvårar tillhandahållandet av livräddande bistånd i flera konfliktdrabbade miljöer. Parlamentet fördömer skarpt den alarmerande ökningen av attacker mot civilbefolkningar och mot den infrastruktur de behöver för sin överlevnad, allvarliga kränkningar av barn samt attacker mot biståndsarbetare. Parlamentet fördömer det flagranta åsidosättandet av skyddet av sjukvårdsinrättningar, med attacker mot sjukhus i nästan varje konflikt, i strid med FN:s säkerhetsråds resolution 2286 (2016) av den 3 maj 2016 om skydd av sårade och sjuka, sjukvårdspersonal och humanitär personal i väpnade konflikter. Parlamentet begär att förövarna bakom sådana systematiska attacker ska ställas till svars, och uppmanar EU att överväga sanktioner mot statliga eller icke-statliga aktörer som avsiktligt hindrar tillträde för humanitärt bistånd.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att arbeta hårdare för att förhindra kränkningar av internationell humanitär rätt och att åtgärda brister i övervakningen av kränkningar av internationell humanitär rätt med hjälp av opartisk och oberoende datainsamling och en mer effektiv och evidensbaserad opinionsbildning för att ställa förövarna till svars. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja mekanismer för

övervakning av och rapportering om svårigheter för humanitärt bistånd att få tillträde i konfliktdrabbade miljöer.

4. Europaparlamentet välkomnar FN:s säkerhetsråds resolution 2730 (2024) om skydd av humanitär personal, FN-personal och åtföljande personal i väpnade konflikter. Parlamentet framhåller skyldigheten enligt internationell humanitär rätt att respektera och skydda biståndsarbetare, samt vikten av att stödja oberoende, neutrala och opartiska humanitära insatser genom att freda det humanitära utrymmet mot direkta attacker, oavsiktliga effekter av strategier för terrorismbekämpning samt sanktionssystem, politisering och vilseledande budskap.

5. Europaparlamentet efterlyser konkreta åtgärder för att säkerställa ett ändamålsenligt genomförande av säkerhetsskyddet för biståndsarbetare i linje med FN:s säkerhetsråds resolution 2730 (2024), inbegripet utredningar, öppenhet samt opartiska undersökningar av kränkningar av internationell humanitär rätt. Parlamentet betonar att man behöver ta hänsyn till de lokalanställdas allt större sårbarhet, eftersom de utsätts för ökade säkerhetsrisker, och säkerställa särskilt skydd för dem. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja säkerhetsåtgärder för att skydda biståndsarbetare och utkräva ansvar för attacker mot dem. Parlamentet betonar återigen att det behövs mekanismer för snabba insatser som erbjuder omedelbart ekonomiskt, rättsligt och psykosocialt stöd till biståndsarbetare som riskerar att bli frihetsberövade eller utsättas för hot eller andra säkerhetsincidenter, och att dessa mekanismer bör bygga på modeller som exempelvis initiativet för att skydda biståndsarbetare (*Protect Aid Workers*).

6. Europaparlamentet framför sin oro över att människorättsförsvarare och humanitära frivilligarbetare allt oftare utsätts för hot och trakasserier och kriminaliseras i konflikt- och krissituationer. Parlamentet uppmanar EU att inkludera skydd av dem som en prioriterad fråga i sitt humanitära engagemang. Parlamentet beklagar djupt de allt vanligare försöken att kriminalisera humanitärt bistånd utan berättigade skäl till oro, särskilt insatser för att rädda livet på människor som flyr konflikter, våld, förföljelse eller fattigdom. Parlamentet efterlyser med eftertryck en skyddande rättslig ram för att ta itu med kriminaliseringen av bistånd, bekämpa straffrihet och inkludera humanitära undantag i sanktionssystem, och åtgärder för att förhindra att biståndsarbetare kriminaliseras på grundval av lagar mot terrorism.

7. Europaparlamentet bekräftar sitt stöd för multilateralismen, med FN i dess centrum. Parlamentet betonar att EU:s insatser måste samordnas och vara förenliga med internationella organ, och uppmanar kommissionen att fortsätta sitt kritiska stöd till olika FN-enheter på det humanitära området med målet att upprätthålla humanitära principer och internationell humanitär rätt. Parlamentet

bekräftar på nytt skyldigheten att respektera och underlätta FN-enheters mandat, och fördömer kraftfullt alla försök att hindra, begränsa eller undergräva FN-organens förmåga att effektivt fullgöra sina humanitära uppdrag.

8. Europaparlamentet betonar att man snarast behöver gripa sig an de exempellösa humanitära kriserna i Sudan och Demokratiska republiken Kongo, som båda hör till de allvarligaste i världen i dag. En tredjedel av befolkningen i Sudan är i akut behov av humanitärt bistånd, och livsmedelsosäkerheten och hungersnöden är alarmerande hög i många delar av landet. Liknande förhållanden råder i Kongo, där 21 miljoner människor behöver humanitärt bistånd. Parlamentet uppmanar alla parter i konflikterna att säkerställa ett säkert och obehindrat tillträde för humanitärt bistånd i enlighet med humanitära principer, och att respektera och skydda biståndsarbetare. Parlamentet uppmanar dessutom EU och dess medlemsstater att öka det humanitära biståndet till Sudan, Demokratiska republiken Kongo och deras grannländer, och att särskilt finansiera stöd till personer som har överlevt konfliktrelaterat sexuellt våld, lokala program för resiliens och skydd samt program som främjar kvinnors och barns rättigheter och jämställdhet.

9. Europaparlamentet betonar att humanitärt bistånd, och därmed svält, aldrig får politiseras eller användas som vapen, och att biståndet bör nå behövande civila utan hinder eller manipulation, i full överensstämmelse med internationell humanitär rätt. Parlamentet upprepar att distributionsplatser, civila, biståndsarbetare och sjukvårdspersonal måste skyddas och inte får bli måltavlor för militära åtgärder. Parlamentet uttrycker sin bestörtning över morden på 508 biståndsarbetare i Gaza och de upprepade attackerna mot sjukhus och humanitära konvojer. Parlamentet motsätter sig starkt alla system för distribution av bistånd i Gaza som är oförenliga med de humanitära principerna. Parlamentet beklagar djupt att ett sådant distributionssystem har lett till att över tusen palestinier som försökte få bistånd har dödats. Parlamentet efterlyser en internationell reaktion och en utredning för att säkerställa ansvarsskyldighet för eventuella kränkningar av internationell rätt på platser som sköts av GHF (*Gaza Humanitarian Foundation*).

10. Europaparlamentet kräver ett obehindrat och storskaligt tillhandahållande av humanitärt bistånd med samordning av FN och i linje med de humanitära principerna. Parlamentet begär att alla relevanta gränsövergångar ska öppnas, och påminner om att det är en kollektiv bestraffning att neka tillträde för livräddande humanitärt bistånd och att det utgör en krigsförbrytelse. Parlamentet understryker att alla internationella humanitära organ, särskilt de som ingår i FN-nätverket, i enlighet med artikel 214 i EUF-fördraget brådskande behöver ges fullständigt, snabbt, säkert och obehindrat

tillträde till och i hela Gazaremsan. Parlamentet understryker den centrala roll som FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar i Mellanöstern (UNRWA) spelar när det gäller att tillhandahålla humanitärt bistånd till palestinska flyktingar och beklagar djupt försöken att undergräva dess legitimitet. Parlamentet begär att UNRWA:s mandat och finansiering ska återinföras helt, med stark tillsyn och ansvarsutkrävande, genom säkerställande av en långsiktig, varaktig, flerårig och förutsägbar finansiering för ett reformerat UNRWA som ska tillhandahålla livsviktiga tjänster till palestinska flyktingar, och förhindrande av ytterligare humanitära kriser.

11. Europaparlamentet begär dessutom att EU ska upprätthålla och ytterligare öka det humanitära biståndet till den civilbefolkning som drabbats av Rysslands angreppskrig mot Ukraina, med särskild betoning på internflyktingars, flyktingars, äldre personers och barns behov, och även på behoven för människor som har tvångsförflyttats till Ryska federationen och ockuperade områden.

12. Europaparlamentet framhåller särskilt situationen i Afghanistan, där det råder en allvarlig och komplex humanitär kris med över 23,7 miljoner människor i behov av bistånd. Parlamentet konstaterar att situationen sannolikt kommer att förvärras ytterligare på grund av utvisningen av flyktingar från Pakistan och Iran och den rådande regionala instabiliteten. Parlamentet välkomnar EU:s utfästelse om 266 miljoner euro i stöd, och efterlyser riktade lokala åtgärder för att hjälpa kvinnor och flickor.

13. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna, Europeiska utrikestjänsten och EU:s särskilda representanter och i samråd med humanitära aktörer utarbeta en EU-strategi för humanitär diplomati för att intensifiera insatserna och säkerställa en mer systematisk och samordnad strategi för humanitär diplomati, och samtidigt anpassa sig till den kontinuerliga utvecklingen genom att använda alla tillgängliga verktyg för att utnyttja EU:s politiska och ekonomiska vikt genom politisk dialog och handels- och biståndsrelationer, i syfte att säkerställa humanitärt tillträde, skydda biståndsarbetare och freda det humanitära utrymmet i väpnade konflikter, inbegripet att förhandla om upphörande av fientligheter, humanitära vapenvilor och säkra passager för civila och hjälpsändningar i pågående konflikter. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna, utrikestjänsten och EU:s särskilda representanter säkerställa att humanitär diplomati på hög nivå systematiskt bygger på humanitära aktörers operativa erfarenheter, genom att dessa aktörer rådfrågas regelbundet.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stärka insatserna för att förhindra kränkningar av internationell humanitär rätt och att åtgärda bristerna i övervakningen av kränkningar av internationell

humanitär rätt med hjälp av datainsamling och en mer effektiv evidensbaserad opinionsbildning.

15. Europaparlamentet betonar att det behövs ett oberoende tillträde för humanitärt bistånd till alla migrationsrelaterade anläggningar, inbegripet förvarsenheter, mottagningscentrum och informella gränszoner, där kvinnor och hbtqi+-personer löper större risk att utsättas för våld, utnyttjande och nekande av grundläggande tjänster, inbegripet sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård. Parlamentet efterlyser transparenta mekanismer för övervakning och ansvarsutkrävande i sådana miljöer.

Finansiering av humanitärt bistånd

16. Europaparlamentet välkomnar den föreslagna ökningen av den humanitära finansieringen till 25 miljarder euro för instrumentet Europa i världen, och begär en betydligt större humanitär finansiering i nästa fleråriga budgetram och en säkerställd finansiering som är tillräcklig, förutsägbar och varaktig, men understryker att flexibiliteten för humanitärt bistånd bör begränsas, särskilt mot bakgrund av den växande klyftan mellan humanitära behov och finansiering, men också för att främja EU:s intresse av att verka för global fred och stabilitet, samt dess internationella trovärdighet som en principfast humanitär aktör och tillförlitlig givare. Parlamentet rekommenderar med eftertryck alla EU-institutioner och medlemsstater att arbeta för att främja det internationella samarbetet i syfte att gemensamt ta itu med globala humanitära utmaningar, särskilt den globala livsmedelsotryggheten.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att behålla separata budgetposter och instrument för humanitärt bistånd för att respektera principerna om neutralitet, oberoende och opartiskhet. Parlamentet motsätter sig den föreslagna sammanslagningen av EU:s instrument för humanitärt bistånd med instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen i nästa fleråriga budgetram, och betonar att man behöver se till så att reserven för katastrofbistånd har kapacitet att reagera när så behövs, både på EU:s interna och externa behov.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att större flexibilitet i nästa fleråriga budgetram gynnar EU:s humanitära insatser, med större transparens, och att detta inte sker på bekostnad av insatsernas neutralitet, genomslagskraft, trovärdighet och förutsägbarhet. Parlamentet påminner om att transparens är avgörande för att säkerställa att nästa fleråriga budgetram skyddas mot missbruk, bedrägerier och överträdelser av rättsstatens principer och unionens värden, och för att säkerställa att humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd som finansieras av unionen når behövande civilbefolkningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att förbättra sina övervakningsmekanismer och

säkerställa ett noggrant urval av lokala partner, strikt övervakning av hur medlen används och stärkt samarbete med medlemsstaterna och internationella aktörer för att förebygga risken för avledning eller missbruk. Parlamentet efterlyser starkare mekanismer för demokratisk tillsyn i samband med tilldelning och användning av EU:s humanitära finansiering, med beaktande av rekommendationer från det civila samhällets organisationer vid övervakningen och utvärderingen av EU-finansierade humanitära insatser.

19. Europaparlamentet bekräftar att EU:s trovärdighet som global humanitär aktör bygger på ett upprätthållande av dess engagerade, principfasta, varaktiga och inkluderande engagemang i regioner som drabbats av humanitära kriser, inbegripet instabila situationer och bortglömda kriser. Parlamentet upprepar att humanitärt stöd inte får underordnas geopolitiska mål, mål för migrationskontroll eller säkerhetsrelaterade mål, och varnar för ett utnyttjande av humanitära insatser i syfte att tjäna EU:s eller dess medlemsstaters utrikespolitiska ändamål.

20. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att utveckla en mer harmoniserad strategi för bortglömda kriser och att rapportera om sitt åtagande att anslå 15 % av den ursprungliga årliga budgeten för humanitärt bistånd till bortglömda kriser och förhindra överföring av medel från redan underfinansierade kriser. Parlamentet uppmanar rådet att bättre samordna medlemsstaternas uppmärksamhet på och stöd till dessa kriser.

21. Europaparlamentet framhåller de särskilda utmaningar som barn och personer med funktionsnedsättning och deras familjer upplever när det gäller att få tillgång till humanitärt bistånd. Parlamentet understryker att barn utgör en betydande andel av befolkningen i de länder som tar emot offentligt utvecklingsbistånd, men att endast en bråkdel av det offentliga utvecklingsbiståndet (12 %) för närvarande är inriktade på barn, trots att investeringar i barn – och inte bara enskilda sektorsspecifika prioriteringar – främjar varaktiga förbättringar av deras levnadsstandard liksom av hela samhället. Parlamentet betonar att barnspecifika behov behöver prioriteras, särskilt utbildning och skydd av barn, i alla faser av humanitära insatser, inbegripet beredskap, katastrofhjälp och återhämtning. Parlamentet understryker att skyddet av barns rättigheter och välbefinnande är avgörande för långsiktig resiliens och hållbar utveckling. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa särskilda mekanismer för finansiering, programplanering och samordning för att tillgodose barns särskilda behov i humanitära situationer.

22. Europaparlamentet betonar att offentlig finansiering behöver fortsätta att vara en primär resurs för humanitärt bistånd, mot bakgrund av staternas ansvar för att säkerställa tillräcklig och varaktig finansiering, men att enbart offentlig finansiering inte

kommer att räcka för att komma till rätta med det humanitära finansieringsunderskottet, och understryker att nya finansieringskällor, även från den privata sektorn, måste beaktas. Parlamentet uppmuntrar därför kommissionen och medlemsstaterna att utvidga resursbasen genom att stödja utvecklingen av innovativa metoder och partnerskap för att hantera det humanitära finansieringsunderskottet i samarbete med internationella finansinstitut, multilaterala utvecklingsbanker, den privata sektorn – förutsatt att de privata insatserna är förenliga med de humanitära principerna och helt transparenta – och med forskarsamhället för att komplettera internationellt offentligt humanitärt bistånd och komma till rätta med det globala humanitära finansieringsunderskottet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att undersöka progressiva och hållbara finansieringsmekanismer för humanitärt bistånd. Parlamentet betonar att man behöver samarbeta med framväxande givarländer för att öka deras bidrag till det humanitära biståndet.

23. Europaparlamentet välkomnar FN:s omstart för humanitärt bistånd och betonar att detta måste vara ett gynnsamt tillfälle att stärka de humanitära principerna och ett behovsbaserat och människocentrerat system, snarare än att bara drivas av kostnadsnedskärningar. Parlamentet understryker att det, för en större effektivitet och ändamålsenlighet, är lika viktigt att säkerställa ansvarsskyldighet för genomförandet och se till att kritiska sektorer, såsom skyddsmandaten och åtgärderna mot könsrelaterat våld, fortsätter att ha som sin centrala uppgift att rädda liv.

24. Europaparlamentet välkomnar kommissionens avsevärda insatser för att göra leveranskedjorna för humanitära ändamål mer ändamålsenliga och effektiva, med tanke på att de står för nästan 70 % av kostnaderna för de humanitära ändamålen, vilket gör dem till ett viktigt område att fokusera på när man ska komma till rätta med det växande finansieringsunderskottet. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att fortsätta att utveckla och stödja ett strategiskt förhållningssätt till leveranskedjor.

25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullgöra sitt gemensamma åtagande att tillhandahålla minst 0,7 % av bruttonationalinkomsten (BNI) som offentligt utvecklingsbistånd, att uppnå målet för offentligt utvecklingsbistånd på 0,2 % av BNI till de minst utvecklade länderna senast 2030, och att avsätta 10 % av sitt offentliga utvecklingsbistånd till humanitära insatser. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att det humanitära biståndet på lämpligt sätt tillgodoser kvinnors och flickors behov som en strategisk investering med långsiktiga positiva effekter för alla, och beklagar samtidigt att kvinnorättsorganisationer fortsätter att vara

systematiskt underfinansierade och får mindre än 1 % av det globala offentliga utvecklingsbiståndet[23].

26. Europaparlamentet uttrycker sin oro över den eventuella nedskärningen av EU:s delegationer, även i tredjeländer där betydande humanitärt bistånd tillhandahålls. Parlamentet anser att det tvärtom är väsentligt att stärka dessa strukturer i de länder där behovet är mest kritiskt.

En integrerad strategi för instabila situationer

27. Europaparlamentet betonar att instabila situationer kan se mycket olika ut, och att det därför krävs skräddarsydda strategier och särskilda finansiella instrument som främjar samordnade insatser från såväl humanitära aktörer som utvecklings- och fredsaktörer, samtidigt som man respekterar det specifika uppdraget att genomföra principfasta humanitära insatser, med särskilt fokus på samarbete med och större makt till lokala aktörer, både i beslutsprocesser och i genomförandet av program. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att upprätthålla och intensifiera engagemanget i instabila och konfliktdrabbade miljöer.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att anta meddelandet om humanitärt bistånd i enlighet med sitt arbetsprogram för 2026, med fokus på en ambitiös, människocentrerad och integrerad strategi för att komma till rätta med instabilitet och mekanismer för att genomföra den, och att samråda med parlamentet om utarbetandet och genomförandet av den. Parlamentet välkomnar kommissionens uttalade avsikt att ta fram en integrerad strategi för att komma till rätta med instabilitet och konflikter. Parlamentet betonar att en sådan strategi behöver utarbetas med en på lämpligt sätt anpassad, kontextspecifik finansiering som griper sig an de sammanlänkade utmaningarna fred, utveckling, klimatåtgärder och humanitära behov, inbegripet genom att i högre grad arbeta med den lokala privata sektorn, i full respekt för de humanitära principerna. Parlamentet uppmanar kommissionen att beakta jämställdhetsdimensionen vid utarbetandet av denna strategi.

29. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att länder inte fastnar i ändlösa cykler av humanitärt bistånd utan i stället kan övergå till en hållbar utveckling, för att stärka lokalsamhällen och förhindra beroenden av extern försörjning genom att finansiera grundläggande tjänster såsom utbildning, hälso- och sjukvård och viktig infrastruktur, inbegripet inom ramen för och utöver Global Gateway, som har potential att främja en rad sammanlänkade mål för hållbar utveckling genom att utnyttja flera olika finansieringskällor, bland annat investeringar från den privata sektorn, och respektera

---

23 Policydokument från ODI, *Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?*.– https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf, maj 2024.

sociala och miljömässiga standarder som kan leda till snabbare tillväxt, skapande av anständiga arbetstillfällen, minskning av fattigdom och inkomstskillnader, och säkerställande av en mer resilient och inkluderande utveckling där ingen lämnas utanför. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillämpa EU:s samarbetsinstrument för lokala utvecklingsplaner med specifika och riktade projekt som redan har testats av medlemsstaterna.

30. Europaparlamentet påminner om att klimatförändringar är en av de huvudsakliga drivkrafterna bakom konflikter, torka, svält och migration. Parlamentet betonar att stigande havsnivåer kan utgöra ett existentiellt hot mot små östater under utveckling, som är bland de länder i världen som är mest sårbara för klimatförändringar.

Främjande av effektiva humanitära insatser med hjälp av sambandet mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred, lokalisering av bistånd och föregripande åtgärder

31. Europaparlamentet uppmanar EU att gå vidare med genomförandet av det trefaldiga sambandet för att ta itu med de viktigaste orsakerna till kriser och stödja resiliensuppbyggnad, särskilt i instabila och konfliktdrabbade miljöer, genom att stödja lokala organisationer, inbegripet ungdoms- och kvinnoledda organisationer och trosbaserade organisationer, som spelar en nyckelroll när det gäller att reagera på humanitära kriser, och säkerställa deras fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande i programcykeln för humanitärt bistånd och i beslutsfattande på alla nivåer.

32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fullgöra sitt åtagande att kanalisera minst 25 % av sin humanitära finansiering till lokala aktörer senast 2027, inbegripet genom användning av landbaserade sammanslagna medel och andra finansieringsmekanismer som prioriterar lokala aktörer, och att undersöka hur man kan ge bidrag direkt till lokala organisationer och bidra till att stärka deras kapacitet att uppfylla kraven på tillsyn, transparens och ansvarsskyldighet. Parlamentet uppmanar EU att prioritera finansiering till lokala organisationer som tillhandahåller stöd till ungdomar, kvinnor, personer med funktionsnedsättning, hbtqi+- personer och andra utsatta grupper.

33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i nästa fleråriga budgetram prioritera fleråriga anslag till konfliktförebyggande och fredsbyggande för att säkerställa kopplingar mellan humanitära mekanismer och krishanteringsmekanismer och mer långsiktig programplanering för fredsbyggande och utveckling. Parlamentet betonar att samordningsmekanismerna på fältnivå inom EU:s humanitära insatser samt utvecklings- och fredsbyggande åtgärder behöver stärkas för att säkerställa samordnade och enhetliga resultat, bland annat genom Team Europe-strategin. Parlamentet understryker att partnerskapet mellan EU och FN är viktigt för att

stärka sambandet mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred, med särskild uppmärksamhet på flickor och unga kvinnor, personer med funktionsnedsättning, barn och äldre personer i utsatta situationer, och betonar betydelsen av EU:s finansiering för FN-systemet. Parlamentet anser att strukturella ojämlikheter fortsätter att påverka de humanitära insatsernas maktdynamik, tillgången till finansiering och deltagandet i beslutsfattande. Parlamentet efterlyser en mer inkluderande, rättvis och rättighetsbaserad strategi för EU:s humanitära politik, där lokala och historiskt marginaliserade aktörer ges större inflytande.

34. Europaparlamentet konstaterar att föregripande åtgärder i krisbenägna situationer som sätts in innan humanitära kriser uppstår är ett effektivt sätt att förebygga eller mildra framtida humanitära behov och hjälpa samhällen att stå emot och anpassa sig till chocker och bygga upp sin resiliens. Parlamentet uppmuntrar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att investeringar i förebyggande och föregripande åtgärder och katastrofberedskap bibehålls för att mildra krisers inverkan på befolkningar och system.

35. Europaparlamentet insisterar på att det behövs ett vetenskapsbaserat arbetssätt i föregripande åtgärder, särskilt i instabila och klimatsårbara områden, så att man har tillgång till fler högkvalitativa uppgifter och riskanalyser och därigenom kan förbättra system för tidig varning och integrera riskprognoser i planeringen av det humanitära biståndet.

36. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att avsevärt öka sina investeringar i lokalt ledda och integrerade föregripande åtgärder, såsom investeringar i system för tidig varning, riskanalyser och samhällsresiliens, och öka andelen klimatstöd som är avsett att öka resiliensen och anpassningen i de mest katastrofutsatta länderna och regionerna, och betonar att en rad olika aktörer behöver involveras, bland annat det civila samhällets organisationer och nätverk på lokal nivå, i föregripande åtgärder, inbegripet prognosbaserad finansiering, och katastrofberedskap och riskhantering, särskilt i instabila och klimatsårbara miljöer.

25 år av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000): i riktning mot en genusmedveten strategi för humanitärt bistånd

37. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som gjorts i genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) och agendan för kvinnor, fred och säkerhet, som är ett viktigt verktyg för att säkerställa att kvinnors och flickors rättigheter alltid respekteras. Parlamentet konstaterar att 25 år efter antagandet präglas genomförandet fortfarande av stora luckor, eftersom kvinnor fortfarande är marginaliserade i fredsprocesser och drabbas oproportionerligt hårt av konflikter och kriser, inbegripet av utbrett könsrelaterat våld. EU behöver öka sitt politiska och ekonomiska

stöd till agendan som en katalysator för och investering i varaktig och hållbar fred och utveckling. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att fortsätta att prioritera främjandet av jämställdhet och kvinnors rättigheter och egenmakt, inbegripet genomförandet av mål 5 för hållbar utveckling, i alla EU:s yttre åtgärder. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att prioritera genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

38. Europaparlamentet uppmanar alla parter i väpnade konflikter att vidta åtgärder för att främja kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter och skydda dem från alla former av konfliktrelaterat sexuellt och könsrelaterat våld, särskilt våldtäkt, och är medvetet om att sådant våld ofta intensifieras under konflikter och eventuellt används systematiskt som ett krigsvapen. Parlamentet understryker den nära kopplingen mellan väpnade konflikter och humanitära kriser och klimatkriser samt ökningen av irreguljär migration, människohandel och risken för utnyttjande, som i oproportionerligt hög grad drabbar kvinnor och flickor. Parlamentet understryker vikten av kvinnors aktiva, fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande i alla skeden av en fredsprocess, inbegripet i förhandlingar om eldupphör, medlingsinsatser, förebyggande och lösning av väpnade konflikter, fredsbyggande och återuppbyggnad efter konflikter. Parlamentet uppmanar kommissionen, utrikestjänsten och medlemsstaterna att göra mer för att beakta kvinnors och flickors särskilda behov och bidrag i strategier för konfliktförebyggande, medling och fredsbyggande.

39. Parlamentet betonar att kvinnor i humanitära sammanhang inte bör ses enbart som offer utan som drivkrafter för förändring som aktivt driver fram en positiv utveckling och formar sina egna öden. Parlamentet framhåller den avgörande roll som kvinnor – i egenskap av aktörer vid frontlinjen och lokala ledare – och kvinnoledda organisationer spelar i humanitära situationer, vid beredskaps-, respons- och återhämtningsinsatser genom att tillhandahålla livräddande tjänster, t.ex. skyddade boenden, tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, tjänster för offer för könsrelaterat våld, kontantstöd och tillförlitligt samhällsbaserat skydd, och genom att försvara kvinnors, flickors och marginaliserade gruppers rättigheter och behov samt bedriva fredsbyggande arbete och utvecklingsarbete i sina lokalsamhällen, samtidigt som de endast får 0,3 % av det bilaterala biståndet i instabila stater.

40. Europaparlamentet beklagar att lokala kvinnoledda organisationer är bland de organisationer som har drabbats hårdast av den senaste tidens nedskärningar av utländskt bistånd, och att hälften av dem riskerar nedläggning, och uppmuntrar till ett större samarbete med dem i planeringen av det humanitära biståndet[24]. Parlamentet

---

24 UN Women, *Humanitarian funding cuts threaten women's rights:What's at stake and how to help'*, 13 maj 2025.

uppmanar kommissionen att anslå specifik, varaktig, flexibel och flerårig finansiering, upprätthålla befintliga partnerskap, förenkla tillgången till medel och utöka sitt stöd till lokala kvinnoledda organisationer i humanitära sammanhang, säkerställa ett mer effektivt, inkluderande och ansvarsskyldigt system och uppnå detta genom att öka sin finansiering till lokala kvinnoledda organisationer, stärka uppföljningen av och redovisningsskyldigheten för humanitär finansiering till lokala kvinnoledda organisationer, anpassa befintliga finansieringsmekanismer och finansieringsprocesser för att bättre passa deras behov och kapacitet samt öka de nivåer av direkt flerårig finansiering som görs tillgängliga för dem. Parlamentet beklagar att närmare hälften (47 %) av de kvinnoledda organisationer och kvinnoorganisationer som undersökts räknar med att lägga ned verksamheten inom sex månader om finansieringen ligger kvar på nuvarande nivåer. Samtidigt sitter över en tredjedel (35 %) fast i osäkerhet och kan inte planera eller upprätthålla sitt arbete, och endast 18 % uppger att de räknar med att förbli verksamma i över ett år[25]. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillhandahålla kvinnoledda organisationer och kvinnorättsorganisationer 5 % av sitt bistånd för instabila situationer och göra denna finansiering flexibel och långsiktig, bland annat genom att avsätta minst 5 % av sitt offentliga utvecklingsbistånd till att stödja dessa organisationer inom ramen för nästa fleråriga budgetram.

41. Europaparlamentet uppmuntrar kommissionen, utrikestjänsten och medlemsstaterna att främja genusorienterade strategier i humanitära insatser och i högre grad stödja kvinnors deltagande i humanitära beslutsprocesser genom att stödja skapandet av förutsättningar för kvinnor att ta på sig ledande roller i krissituationer, och säkerställa att deras perspektiv och behov prioriteras vid utformningen och tillhandahållandet av bistånd, i linje med målen i FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000). Parlamentet uppmanar kommissionen att tillämpa ett inkluderande, intersektionellt och genusorienterat arbetssätt i all planering av humanitärt bistånd för att beakta de särskilda behoven och rättigheterna för kvinnor, flickor, personer med funktionsnedsättning, hbtqi+-personer och andra marginaliserade grupper. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att dessa grupper på ett meningsfullt sätt deltar i utformningen, genomförandet och utvärderingen av program för humanitärt bistånd. Parlamentet anser att man i det EU-finansierade humanitära biståndet behöver prioritera personer med funktionsnedsättning, särskilt de behov och prioriteringar som kvinnor och barn med funktionsnedsättning har, inbegripet genom att tillhandahålla lokala organisationer och nätverk för kvinnor och flickor med funktionsnedsättning finansiering, eftersom de ofta är

---

25 UN Women, *At a breaking point:The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide*, april 2025.

bäst lämpade att tillmötesgå behoven men hårdast drabbade av nedskärningar.

42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att jämställdhet fortfarande är en prioriterad fråga vid reformer och omstruktureringar av det humanitära systemet som en del av FN:s omstart för humanitärt bistånd, så att finansiering och kritiska mekanismer säkerställs, såsom bevarande av ett särskilt kluster i det humanitära systemet för specialiserade insatser mot könsrelaterat våld och för jämställdhet och skydd mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp, som viktiga livräddande tjänster. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ett systematiskt genomförande av rigorösa jämställdhetsanalyser, insamlingar av könsuppdelade uppgifter, jämställdhetsbudgeteringar och konsekvensbedömningar ur ett jämställdhetsperspektiv, samt se till att det finns särskild jämställdhetsexpertis i kommissionen och stödja sådana roller i partnerorganisationer, och fortsätta att stärka användningen av EU:s köns- och åldermarkör. Parlamentet välkomnar de allt fler och alltmer formaliserade kontaktpersonerna för jämställdhetsfrågor. 99 % av EU:s delegationer och 87 % av huvudkontorens tjänster har numera sådana kontaktpersoner.

43. Europaparlamentet upprepar att lämpliga och snabba tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa måste prioriteras och göras tillgängliga i alla humanitära insatser, bland annat genom genomförandet av paketet med inledande minimitjänster (*Minimum Initial Service Package*) för reproduktiv hälsa i nödsituationer och en övergång till heltäckande tjänster allteftersom situationen tillåter.

44. Europaparlamentet upprepar sitt krav på EU och dess medlemsstater att till fullo genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) och dess efterföljande resolutioner. Parlamentet välkomnar de framsteg som har gjorts med EU:s handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet och den tredje handlingsplanen för jämställdhet, och understryker hur viktigt det är att kommissionen lägger fram en fjärde handlingsplan för jämställdhet och att det behövs adekvata resurser för att genomföra den. Parlamentet beklagar att det sedan lanseringen av den tredje handlingsplanen för jämställdhet endast är 3,8 % av alla genusorienterade/genusinriktade åtgärder som har jämställdhet som huvudmål. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att 85 % av alla nya externa åtgärder har jämställdhet som ett viktigt eller huvudsakligt mål och att 20 % av det offentliga utvecklingsbiståndet i varje land anslås till program som har jämställdhet som ett av sina främsta mål.

45. Europaparlamentet uttrycker sin stora oro över det ökande inflytandet från ultrakonservativa, genusfientliga och religiösa fundamentalistiska rörelser – både inom och utanför EU – som strävar efter att undergräva kvinnors och flickors grundläggande

rättigheter, även i humanitära sammanhang. Parlamentet betonar att sådana rörelser ofta sprider desinformation, stigmatiserar tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa och försvagar skyddet av kvinnor mot könsrelaterat våld. Parlamentet uppmanar kommissionen, utrikestjänsten och medlemsstaterna att se till att EU-finansierade humanitära program förblir fast förankrade i internationella människorättsnormer och jämställdhet, och att aktivt stödja civilsamhällesorganisationer som rättighetsfientliga aktörer siktar in sig på.

46. Europaparlamentet varnar för institutionellt våld och vårdslöshet från humanitära aktörers sida, inbegripet genusblind programplanering, otrygga miljöer för kvinnor och hbtqi+-personer samt bristfälligt ansvarsutkrävande vid övergrepp. Parlamentet efterlyser bindande genusmedvetenhetsstandarder, omfattande rapporteringssystem och en nolltoleranspolitik i alla humanitära insatser som finansieras av EU.

°

° °

47. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen / unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt Europeiska utrikestjänsten.